

ŠTUDIJSKI OBISK PROJEKTA RETS V AVSTRIJI IN SLOVENIJI 8.5.2012 in 9.5.2012

1. DAN : 8.5.2012

Dne 8. 5. 2012 je v Gradcu, na sedežu ICS potekal študijski program rabe obnovljivih virov energije. Omenjenega programa so se tako udeležili predstavniki iz Avstrije, Nemčije, Francije, Velike Britanije, Nizozemske, Italije, Portugalske, Madžarske, Romunije in Slovenije. Dobrodošlico je izrekel vodja Waste Managementa. Sledila je predstavitev programa Waste Management za Avstrijsko Štajersko. Omenjeni program se uspešno realizira v 542 občinah in vključuje 17 združenj ter 383 centrov za ločeno zbiranje odpadkov in zajema vse vrste odpadkov, z mestom nastanka v gospodinjstvu, oziroma industriji. Štajerski projekt vključuje tudi 45 kompostarnic za izdelavo bioplina.

Osrednji namen tega managementa je zagotavljati čisto okolje, rabo obnovljivih virov energije ter zagotavljanje trajnostnega razvoja, kot tudi akcij in naraščanje zavedanja pomena zdravega okolja in delovanja v njem.

V letu 2008 so pričeli z obsežno akcijo zbiranja odpadkov, pri čemer so zbrali 1.800 t odpadkov. Akcija je vključevala tako občane, učence ter podjetja.

Sledil je nagovor predstavnice podjetja ICS, mag. Guss, ki je zadolžena za mednarodno kooperacijo evropskih projektih. Omenjeno podjetje je bilo ustanovljeno leta 2005, s strani vlade in gospodarske zbornice. Ukvarjajo se z izvajanjem svetovanja, managementa, študijskih projektov, kot tudi financiranja.

Eco World Styria je združenje, ki vključuje 170 podjetij in raziskovalnih inštitucij s področja energetike, okoljskih tehnologij, kakor tudi iz vrst podjetništva ter tako tvori izredno visoko-koncentriran skupek ali grozd, ki tako predstavlja neponovljiv vzorec tudi v svetovnem merilu. Finančni izplen omenjenih podjetij je v obdobju od leta 2005 do 2010 rasel povprečno za 18,4 % na letni ravni, kar je glede na primerjavo z svetovnim trgom, 2-krat hitreje. Glede na strnjeno lokacijo podjetij v primerjavi z Z Evropo predstavlja omenjeno združenje najboljše te vrste v svetu, v letu 2010. Njihov pogled je uprt v prihodnost, tako želijo do leta 2015 je ustvariti najbolj učinkovito in dovršeno tehnološko vodstvo, oziroma Zeleno tehnološko dolino sveta, ki bo z vidika človeških virov najštevilčnejši tovrstni projekt, gledano geografsko, v razmiku ene ure vožnje. Preko 100 vrhunskih poslovnih in inovativnih dosežkov na tem področju, prihaja iz Avstrijske Štajerske.

Po odmoru je sledilo predavanje profesorja z graške Univerze za Tehnologijo, ki je nanizal nekatere značilnosti regije kot so denimo: omenjeno geografsko področje je gosto prekrito z gozdovi, katerih naravni prirast znaša cca 1m³/s. Na omenjenem področju živi 1,2 mio prebivalcev v 325.000 hišah in

532.470 stanovanjih in vozi cca 850.000 vozil. Pri tem ne gre prezreti dejstva, da 28 % vseh potreb po energiji zadostijo iz obnovljivih virov, potrebe po energiji pa naraščajo, kakor drugod po svetu.

Sistem daljinskega ogrevanja stanovanj imajo že dobro umeščen v okolje, saj je že nameščen v mnogih gospodinjstvih. Na letni ravni se jim tako pridruži med 2.500 do 3.500 novih uporabnikov, ki se odločijo za ogrevanje z uporabo peletov. Veliko pozornosti namenijo tudi solarni energiji ter gradnji pasivnih hiš. Solarne panele imajo nameščene na večjem stadionu in pokritem bazenskem kompleksu.

Sledil je odmor za kosilo. Nato so predstavniki Staffordshire University Business school napotili udeležence na pripravo in izvedbo delavnic, ki so vključevale po pet udeležencev. Vsaka skupina je nato v 40 minutah uskladila in pripravila pisne predloge za uspešno implementacijo OVE in URE energije v domačem-lokalnem okolju. Sledilo je poročanje predstavnikov skupin. Omenjeni rezultati so predstavljeni na Rets Community internetni strani.

Zadnja postaja tega dne je bila za nas udeležence iz Slovenije, ogled sistema solarnega daljinskega ogrevanja na lokaciji Wasserwegasse 9, Graz. Sistem je v celoti avtomatiziran, tako opravijo večje vzdrževanje le 2-krat letno. Solarni paneli pokrivajo 4000 m² površin in ogrevajo ter oskrbujejo s toplo vodo cca 400 stanovanjskih hiš. Višek proizvedene toplote uspejo skladiščiti v posebnem rezervoarju, ki stoji v dodatni stavbi. Omenjeni rezervoar ima kapaciteto 60.000 l vode. Varili so ga po delih, saj se popolnoma podaja v zgradbo. Uporabniki omenjenega daljinskega sistema so zadovoljni, tako v tehničnem kot finančnem smislu. V Gradcu imajo skupno 5 takšnih solarnih sistemov za daljinsko ogrevanje.

Namen izobraževanja je bil v celoti dosežen, saj so se udeleženci aktivno vključevali v proces predstavitev s postavljanjem konkretnih vprašanj s tehničnega področja.

Avstrijski Gradec smo zapustili ob 15.20 in nadaljevali pot proti Mariboru. Za ostale udeležence je sledil voden ogled Gradca in večerja.

2. DAN: 9.5.2012

Odhod iz Maribora in vožnja proti Gradcu ter dalje po obvoznici proti mestu Güssing. Mesto Güssing leži v SV delu države in šteje približno 27.000 stanovalcev. In vse do leta 1988 je to bil eden revnejših predelov države. Geografsko dokaj neugodna lega blizu meje, saj leži le 18 km od meje, pomanjkanje večjih gospodarsko aktivnih subjektov kot tudi slaba infrastruktura (tod ne vodi niti avtocesta, niti železnica) je posledično vodilo v redkost delovnih mest ter veliko, skoraj 70 % dnevno migracijo zaposlencev v sosednja območja, kar je povzročalo trajen odliv kapitala iz regije za potrebe oskrbe z naftno, električno energijo ter ostalimi gorivi, medtem ko so domači viri ostajali neizkoriščeni (na primer 45 % gozdnih površin ostaja neizkoriščeni).

Osrednja iztočnica predstavitev gospoda Keglovitsa se je nanašala na predstavitev modela iz leta 1990, ki so ga razvili strokovnjaki ter z njegovo uporabo predvideli celotno opustitev uporabe fosilnih goriv. V prvi vrsti so želeli zadostiti potrebam po energiji v mestu Güssing in kasneje postopoma, celotni regiji. Omenjeni model tako sestavljajo sistemi generacije toplote, goriv in električne energije. Primarni namen postavitve omenjenega projekta je bil poleg energetskega tudi ekonomsko-socialni, saj je ponudil nova delovna mesta, finančni prihodki iz tega naslova pa so se nato multiplicirali s povratkom v nacionalno gospodarstvo – plačilo domačim distributerjem in izvajalcem in tako je to področje postalo praktično neranljivo za »zunanja« dogajanja na trgu elektrike kot tudi fosilnih goriv, čigar cene je nemogoče predvideti na dolgi rok.

Iz predstavljenе analize gibanja stroškov za ogrevanje in elektriko je bilo nedvomno razbrati, da je uporaba fosilnih goriv (nafta in plina), gledano s cenovnega vidika, bistveno manj ugodna, kot uporaba lesne biomase. Na tem zemljišču so pred leti s pomočjo evropskih sredstev zgradili tovarno Nokia. Ob izteku projekta je investitor premestil proizvodnjo v cenejšo Romunijo. V izogib ponovni izgubi delovnih mest so mestne oblasti predlagale postavitve tovarne za izdelavo parketa ter pilotnega projekta lesne biomase.

V evropskem centru Güssing je zadnje nadstropje namenjeno praktičnemu učenju postavitve, vzdrževanja ter preizkušanja delovanja celotnih ogrevalnih sistemov, kjer se redno usposablja učenci tehniških šol kakor tudi študentje Univerze. Udeleženci srečanja so si bili enotni, da bi omenjeni dobro delujoči sistem bilo mogoče prenesti v domače okolje. V Güssingu sta dva daljinsko vodena sistema ogrevanja.

S svojim načinom pridobivanja elektrike (Pilotni projekt lesne biomase) zadostijo 50 % vseh potreb po energiji. V celotno izvedbo projekta je vključenih:

- 50 podjetij z različnih področij,
- več kot 1.100 delovnih mest ustvari neto 9 mio € na letni ravni,
- celotna poraba lesa na letni ravni znaša 44.000 t,
- bioplín je lahko proizvesti in tudi skladiščenje je enostavno.

Sledil je voden ogled kogeneracije na biomaso, ki predstavlja najpomembnejši projekt, ki je začel delovati leta 2001. Sprva so zanj razmišljali, da bo to zgolj poizkus, vendar se je skozi obratovanje izkazalo, da je več kot le to, saj še vedno obratuje. Tako omenjena tovarna proizvede 4.500 kWh za daljinsko ogrevanje ob porabi 2.300 kg lesne biomase na uro. Tovarna tako letno obratuje cca 8000 ur.

Po kosilu je sledila vožnja proti Mariboru, kjer so si udeleženci RETS-a najprej ogledali polnilno postajo za hitro polnitev električnih avtomobilov, na naslovu Elektra Maribor - na Vodovodni ulici. Nekaj besed o električnih avtomobilih in polnilnici nam je povedal g. Dejan Boštjančič, zunanji sodelavec in strokovnjak na področju e-mobilnosti. Pri Elektru Maribor imajo trenutno 2 električna avtomobila, Citroen C-Zero in Mitsubishi i-MiEV. Po opravljeni predstavitvi smo se napotili proti Mestni občini Maribor, kjer je vsem udeležencem izrekel dobrodošlico podžupan, mag. Tomaž Kancler. Direktorica Energetske agencije, dr. Vlasta Krmelj je nato predstavila dosežke Energetske agencije kot tudi dosežek občine Maribor s področja energetskega managementa, čigar rezultati so primerljivi z evropskimi. Marsikateri udeleženec se je tako prvič seznanil z energetske izkaznico in dobro delujočim energetske knjigovodstvom. Sledila je pogostitev udeležencev pred dvorano generala Maistra ter voden ogled mesta Maribor. Udeleženci so si tako ustvarili prijazno, zaključeno sliko o našem mestu in njegovih prebivalcih.

Dvodnevno dogajanje smo tako zaključili z ogledom Vinagove kleti, ob degustaciji izbranih okoliških vin ter samopostrežni večerji. Ob odhodu se je direktorica Energap-a zahvalila vsem udeležencem RETS-a za obisk ter jih ponovno povabila v mesto ob Dravi, s čimer je nedvomno pripomogla k promociji mesta kulture 2012. Vsak udeleženec je tako odšel bogatejši za nova spoznanja in majhno, lično vrtalko, ki je uradna blagovna maskota mesta v tem letu.

Zaključek: primeri iz avstrijske prakse nazorno kažejo možnost organiziranega sodelovanja mestnih oblasti in lastnikov gozda k učinkoviti rabi obnovljivih virov energije in ne zgolj to, na tak način ustvarjajo nova delovna mesta in posledično prispevajo k rasti narodnega dohodka.

Več si lahko preberete na spletni strani projekta RETS <http://www.rets-project.eu/> ali na spletni strani ENERGAP <http://www.energap.si/>

Avtor članka: Silva Župan

